

PISMO ŚWIĘTE

STARY TESTAMENT

NOWY TESTAMENT

PYTANIE: Z czego składa się Pismo Święte?

Pismo Święte (Biblia) to zbiór kilkudziesięciu ksiąg tworzących małą bibliotekę. Księgi te powstały w różnych okresach czasu, w różnych warunkach politycznych, społecznych i kulturowych. Spisywali je ludzie wywodzący się z różnych środowisk, o różnym statusie społecznym (więcej informacji znajdziesz z odpowiedzi na pytanie: **Kto napisał Biblię**). Same księgi różnią się objętością, tematyką i stylem literackim. Mimo tych różnic tworzą spójną całość, która jest efektem Bożego natchnienia. Generalnie Pismo Święte dzielimy na dwa zbiory ksiąg: Stary i Nowy Testament. Stary Testament uformował się przed około czterech wieków przed narodzeniem Chrystusa, Nowy około 70 lat po Jego zmartwychwstaniu i wniebowstąpieniu. Księgi wchodzące w skład Starego Testamentu możemy też nazwać pismami hebrajskimi, albowiem w tym języku zostały spisane (fragmenty niektórych ksiąg spisano po aramejsku). Nowy Testament można nazwać pismami greckimi, gdyż w tym języku je spisano. (więcej na ten temat znajdziesz w sekcji pytań: **JAK BIBLIA DOTARŁA DO NASZYCH RĄK?**). Zarówno księgi Starego i Nowego Testamentu można *umownie* podzielić (z uwagi na ich styl i tematykę) na następujące kategorie: (1) **księgi historyczne**, (2) **księgi dydaktyczne**, pouczające, mądrościowe, (3) **księgi prorockie**. W Starym Testamencie należy wyróżnić (4) kategorię ksiąg *umownie* nazwaną

Prawem lub **Torą** (patrz **Słowniczek**). W jej skład wchodzi pięć ksiąg spisanych przez Mojżesza, które zawierają wiele przepisów, zaleceń rozporządzeń prawnych w tym ponadczasowy **Dekalog** (patrz **Słowniczek**). Wszystkie księgi biblijne można porządkować według np. objętości, czasu powstania, autorstwa i wielu innych kryteriów.

STARY TESTAMENT

■ **TORA [PRAWO] (5)**

■ **KSIĘGI HISTORYCZNE (12)**

■ **KSIĘGI DYDAKTYCZNE (5)**

■ **KSIĘGI PROROCKIE (17)**

Księga Rodzaju
Księga Wyjścia
Księga Kapłańska
Księga Liczb
Księga Powt. Prawa
Księga Jozuego
Księga Sędziów
Księga Rut
1 Księga Samuela
2 Księga Samuela
1 Księga Królewska
2 Księga Królewska
1 Księga Kronik
2 Księga Kronik
Księga Ezechiela
Księga Estery
Księga Nehemiasza
Księga Ezechiela
Księga Przysłów
Księga Psalmów
Księga Hioba
Księga Pielgr. nad Plesniami
Księga Kaznodziel
Księga Jeremiasza
Lamentacje
Księga Daniela
Księga Ozeasza
Księga Joela
Księga Amosa
Księga Abdiasza
Księga Jonasz
Księga Micheasza
Księga Nahum
Księga Habakuka
Księga Sofoniasza
Księga Aggeusza
Księga Zachariasza
Księga Malachiasza

PYTANIE: Z czego składa się Pismo Święte?

Pismo Święte (Biblia) to zbiór kilkudziesięciu ksiąg tworzących małą bibliotekę. Księgi te powstały w różnych okresach czasu, w różnych warunkach politycznych, społecznych i kulturowych. Spisywali je ludzie wywodzący się z różnych środowisk, o różnym statusie społecznym (więcej informacji znajdziesz z odpowiedzi na pytanie: **Kto napisał Biblię**). Same księgi różnią się objętością, tematyką i stylem literackim. Mimo tych różnic tworzą spójną całość, która jest efektem Bożego natchnienia. Generalnie Pismo Święte dzielimy na dwa zbiory ksiąg: Stary i Nowy Testament. Stary Testament uformował się przed około czterech wieków przed narodzeniem Chrystusa, Nowy około 70 lat po Jego zmartwychwstaniu i wniebowstąpieniu. Księgi wchodzące w skład Starego Testamentu możemy też nazwać pismami hebrajskimi, albowiem w tym języku zostały spisane (fragmenty niektórych ksiąg spisano po aramejsku). Nowy Testament można nazwać pismami greckimi, gdyż w tym języku je spisano. (więcej na ten temat znajdziesz w sekcji pytań: **JAK BIBLIA DOTARŁA DO NASZYCH RĄK?**). Zarówno księgi Starego i Nowego Testamentu można *umownie* podzielić (z uwagi na ich styl i tematykę) na następujące kategorie: (1) **księgi historyczne**, (2) **księgi dydaktyczne**, pouczające, mądrościowe, (3) **księgi prorockie**. W Starym Testamencie należy wyróżnić (4) kategorię ksiąg umownie nazwaną

Prawem lub **Torą** (patrz **Słowniczek**). W jej skład wchodzi pięć ksiąg spisanych przez Mojżesza, które zawierają wiele przepisów, zaleceń rozporządzeń prawnych w tym ponadczasowy **Dekalog** (patrz **Słowniczek**). Wszystkie księgi biblijne można porządkować według np. objętości, czasu powstania, autorstwa i wielu innych kryteriów.

NOWY TESTAMENT

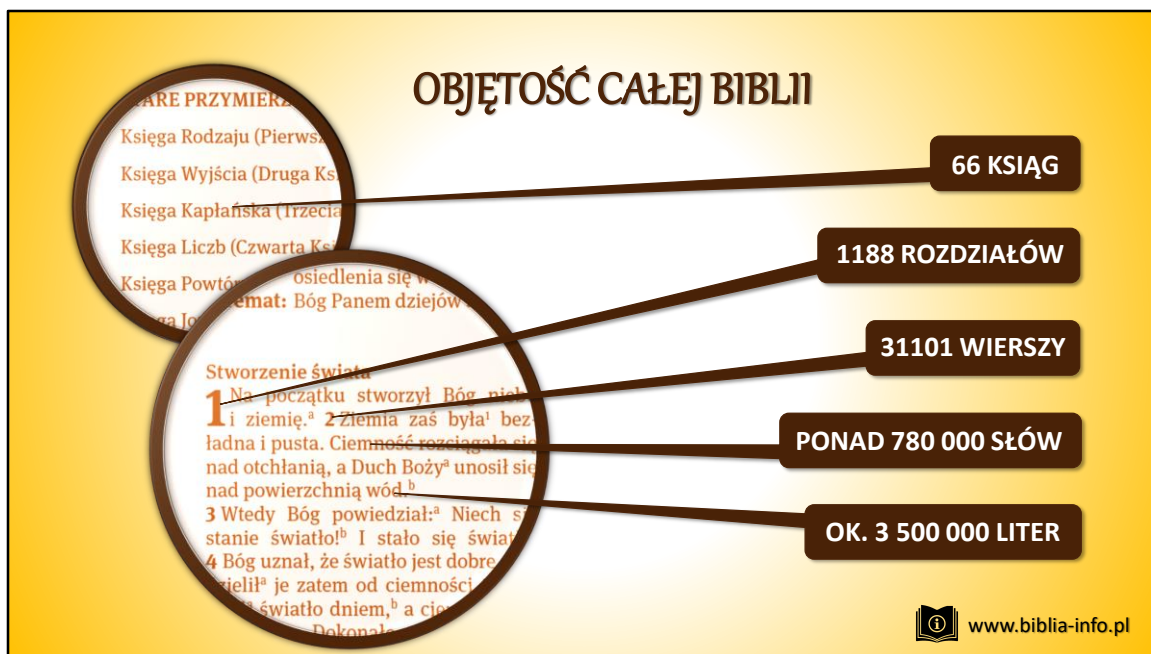
- **KSIĘGI HISTORYCZNE (5)**
- **KSIĘGI DYDAKTYCZNE – LISTY (21)**
- **KSIĘGA PROROCKA (1)**

Księga Apokalipsy
List Judy
3 List Jana
2 List Jana
1 List Jana
2 List Piotra
1 List Piotra
List Jakuba
List do Hebrajczyków
List do Tytusa
2 List do Tymoteusza
1 List do Tymoteusza
2 List do Tesaloniczan
1 List do Tesaloniczan
1 List do Filemona
List do Kolosan
List do Filipian
List do Efezjan
List do Galacjan
2 List do Koryntian
1 List do Koryntian
List do Rzymian
Dzieje Apostołów
Evangelia Jana
Evangelia Łukasza
Evangelia Marka
Evangelia Mateusza

PYTANIE: Z czego składa się Pismo Święte?

Pismo Święte (Biblia) to zbiór kilkudziesięciu ksiąg tworzących małą bibliotekę. Księgi te powstały w różnych okresach czasu, w różnych warunkach politycznych, społecznych i kulturowych. Spisywali je ludzie wywodzący się z różnych środowisk, o różnym statusie społecznym (więcej informacji znajdziesz z odpowiedzi na pytanie: **Kto napisał Biblię**). Same księgi różnią się objętością, tematyką i stylem literackim. Mimo tych różnic tworzą spójną całość, która jest efektem Bożego natchnienia. Generalnie Pismo Święte dzielimy na dwa zbiory ksiąg: Stary i Nowy Testament. Stary Testament uformował się przed około czterech wieków przed narodzeniem Chrystusa, Nowy około 70 lat po Jego zmartwychwstaniu i wniebowstąpieniu. Księgi wchodzące w skład Starego Testamentu możemy też nazwać pismami hebrajskimi, albowiem w tym języku zostały spisane (fragmenty niektórych ksiąg spisano po aramejsku). Nowy Testament można nazwać pismami greckimi, gdyż w tym języku je spisano. (więcej na ten temat znajdziesz w sekcji pytań: **JAK BIBLIA DOTARŁA DO NASZYCH RĄK?**). Zarówno księgi Starego i Nowego Testamentu można *umownie* podzielić (z uwagi na ich styl i tematykę) na następujące kategorie: (1) **księgi historyczne**, (2) **księgi dydaktyczne**, pouczające, mądrościowe, (3) **księgi prorockie**. W Starym Testamencie należy wyróżnić (4) kategorię ksiąg *umownie* nazwaną

Prawem lub **Torą** (patrz **Słowniczek**). W jej skład wchodzi pięć ksiąg spisanych przez Mojżesza, które zawierają wiele przepisów, zaleceń rozporządzeń prawnych w tym ponadczasowy **Dekalog** (patrz **Słowniczek**). Wszystkie księgi biblijne można porządkować według np. objętości, czasu powstania, autorstwa i wielu innych kryteriów.

- **PYTANIE:** Jak obszerna jest Biblia?
- **Biblia** to zbiór 66 **natchnionych** ksiąg. **Stary Testament** zawiera ich 39, a Nowy 27.
- Całe Pismo Święte podzielono na 1188 rozdziałów, w tym Stary Testament na 928, a Nowy na 260.
- Cała Biblia zawiera 31 101 wierszy. Stary Testament ma ich 23 144, a Nowy 7 957.
- Szacuje się, że w całym tekście biblijnym użyto ok. 3,5 mln liter. (opracowano na podstawie: H. Turkanik, *Wstęp do Starego Testamentu*, Wyd. Areopag, Jastrzębie Zdrój 2008, s. 13.)
- Tekst angielskiej Biblii Króla Jakuba składa się z 783 137 słów.
- Według statystyk przeciętna powieść dla dorosłych liczy pomiędzy 70 a 120 tys. słów.
- *Biblia Tysiąclecia* wyd. III ma ponad 1400 stron, a Biblia wydana przez Ewangeliczny Instytut Biblijny (przekład literacki) nieco więcej bo ponad 1500.
- Objętość Biblii zależy o tego, czy mamy do czynienia z wydaniem zawierającym wyłącznie tekst biblijny czy edycję opatrzoną wstępami do poszczególnych ksiąg i komentarzem.

Βιβλία

greckie słowo „Biblia”

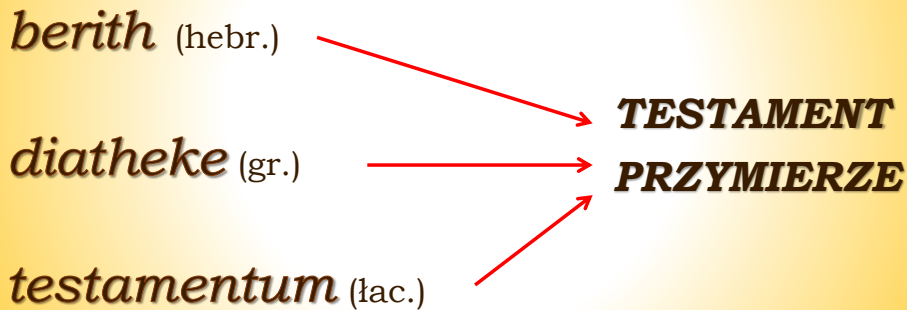

www.biblia-info.pl

- **PYTANIE:** Co oznacza słowo „Biblia”?

BIBLIA to liczba mnoga od greckiego słowa **biblion** — książka. Określenie to upowszechnione zostało przez Hieronima. Obecnie, za przekładem łacińskim, posiada formę liczby pojedynczej. Słowo **biblos** oznaczało pierwotnie roślinę papirusową, z której wyrabiano materiał piśmienniczy, potem od słowa tego określano również samą księgę **biblion**.

TESTAMENT I PRZYMIERZE

PYTANIE: Co to znaczy Stary Testament?

Stary Testament to popularne określenie zbioru 39 natchnionych ksiąg biblijnych spisanych w języku hebrajskim (pewne fragmenty w aramejskim). Księgi te powstały między XV a V stuleciem przed narodzeniem Chrystusa. Zamiast nazwy Stary Testament czasami używa się określenia Stare Przymierze, Stary Zakon lub księgi hebrajskie. Hebrajskie słowo **berith**, podobnie jak jego grecki odpowiednik **diatheke** można przetłumaczyć zarówno jako **testament** jak i **przymierze**. Centralną myślą Starego Testamentu jest **przymierze**, jakie już w Raju Bóg zawarł z ludzkością. Jego nadrzędnym celem jest zbawienie ludzi i obdarowanie ich życiem wiecznym.

STARY I NOWY TESTAMENT OCZEKIWANIE NA MESJASZA-ZBAWICIELA

Oczekiwanie
na przyście
Mesjasza

Oczekiwanie
na powrót
Mesjasza

STARY TESTAMENT

NOWY TESTAMENT

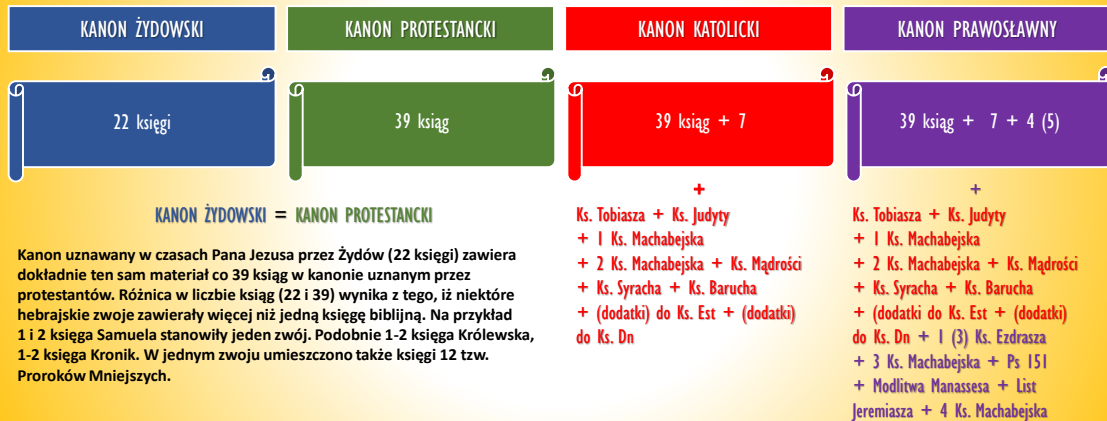

www.biblia-info.pl

PYTANIE: Co to znaczy Nowy Testament?

Nowy testament to popularne określenie zbioru 27 natchnionych ksiąg biblijnych spisanych w języku greckim (istnieją pewne poszlaki, że Ewangelia wg. św. Mateusza mogła być pierwotnie spisana w jęz. hebrajskim). Przyjmuje się, że zbiór ten powstał pomiędzy rokiem 50 a 100 po Chrystusie. Greckie słowo **diatheke** oznacza zarówno **testament** jak i **przymierze**. Stary Testament zapowiadał nadejście Mesjasza-Zbawiciela, Nowy zaś opisuje Jego przyście na Ziemię. Było to wypełnienie starożytnych prorocत्व przepowiadających Jego narodziny, działalność, śmierć na krzyżu, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie. Pisma Nowego Testamentu, podobnie jak pisma hebrajskie, mocno akcentują potrzebę oczekiwania na drugie tym razem przyście Mesjasza-Zbawiciela.

CHRZEŚCJANIE I KANON STAREGO TESTAMENTU

www.biblia-info.pl

PYTANIE: Czy katolicka Biblia jest taka sama jak protestancka?

Jeśli chodzi o **Nowy Testament**, to nie ma tutaj istotnych różnic. Zarówno katolicy, prawosławni jak i protestanci uznają za natchniony ten sam zbiór pism greckich. Różnice dotyczą zbioru ksiąg **Starego Testamentu**. Protestanci przejęli kanon Starego Testamentu w kształcie, jaki był uznawany przez Żydów w czasach Pana Jezusa. Kościół Katolicki i Kościoły Prawosławne uznały szerszy kanon dodając do jego podstawowego zbioru tzw. **księgi deuterokanoniczne** (nazywane przez protestantów **apokryfami**). Sprawa jest niezwykle istotna. Powstaje pytanie, czy chrześcijanie mają prawo ingerować w kształt Biblii Starego Testamentu, który ukształtował się jeszcze przed powstaniem Kościoła? Więcej informacji na ten temat znajdziesz w materiale dot. **kanonu** Pisma Świętego.

Kolejna istotna różnica dotyczy sposobu wydawania Pisma Świętego. Kościół Powszechny wymaga, by czytane przez katolików Biblie posiadały akceptacje władz duchownych tzw. imprimatur oraz opatrzone były wstępami do poszczególnych ksiąg biblijnych i komentarzami zgodnymi z nauczaniem Kościoła. Biblie protestanckie wydawane w Polsce zawierają najczęściej sam tekst bez komentarzy i przypisów (tak została wydana Biblia Gdańska Biblia Warszawska). Biblie protestanckie wydawane w innych krajach opatrzone są bogatym materiałem w formie przypisów, artykułów

wstępnych, słowniczków, map i komentarzy. Tendencja ta pojawia się także w Polsce, czego przykładem może być Pismo Święte wydane przez Ewangeliczny Instytut Biblijny.

Godną uwagi inicjatywą jest tzw. **Biblia Ekumeniczna** wydana w jednym tomie w roku 2018. W pracach nad przekładem wzięli udział tłumacze reprezentujący wszystkie środowiska chrześcijańskie. Biblia Ekumeniczna jest próbą przełamania wzajemnych uprzedzeń i stworzenia płaszczyzny do wspólnego radowania się Słowem Bożym.